

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

ISSN : 1303-0493

YIL: 1

CİLT: 1

SAYI: 1

Fakülte Adına Sahibi : Prof. Dr. Yaşar AKBIYIK (Dekan)

Editör (Editör in chief) : Prof. Raif GÜLCAN

Yayın Kurulu : Yrd. Doç. Dr. Uğur ALPAGUT
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAHAR
Yrd. Doç. Dr. Mehtap ÇAKAN
Yrd. Doç. Dr. Gülşen Bağcı KILIÇ
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARI
Yrd. Doç. Dr. Sadık YÖNDEM

Dil Editörleri : Yrd. Doç. Dr. Zeki GÜREL (Türkçe)
Yrd. Doç. Dr. Muhsin KARAS (İngilizce)

Grafik Tasarım : Yrd. Doç. Serap YASA
AİBÜ Eğt. Fak. Öğretim Üyesi

Kapak Tasarım : Alper Faruk SEVEN

Sayfa Düzeni : Uzman M. Süalp GÜLER
Basımevi Sorumlusu

Baskı : AİBÜ Döner Sermaye Basımevi İşletmesi
Tel. - 0374 253 45 11 (pbx) / 2110-2111
Faks - 0374 253 46 60 - 253 45 06

EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ BİLİM KURULU

Prof. Dr. A. Canan ÇETİNKANAT (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğt. Fak.)
Prof. Dr. Hüsnü ENGİNARLAR (Ortaođu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Sema ERGEZEN (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Leyla KARAHAN (Gazi Üniversitesi Gazi Eğt. Fak.)
Prof. Dr. Hüseyin KORKUT (Akdeniz Üniversitesi Eğt. Fak.)
Prof. Dr. Haluk SORAN (Hacettepe Üniversitesi Eğt. Fak.)
Doç. Dr. Gülsen DEMİR (Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak.)
Doç. Dr. Fatih KİRİŞÇİOğLU (Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak.)
Doç. Dr. Murat ÖZBAY (Gazi Üniversitesi Gazi Eğt. Fak.)
Yrd. Doç. Dr. M. Sani ADIGÜZEL (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğt. Fak.)
Yrd. Doç. Dr. Mehtap ÇAKAN (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğt. Fak.)
Yrd. Doç. Dr. Gülsen Bağcı KILIÇ (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğt. Fak.)

Not: Bilim Kurulu, unvan ve soyadı alfabetik sıralamasına göre yapılmıştır.
Adı geçen üyeler bu sayıdan hakemleridir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

Prof. Dr. H. Nihat Bilgen Eğitim ve Bilim	i
Prof. Dr. Yaşar Akbıyık Sunuş	iii
Doç. Dr. Güler Ülkü YALÇIN Almanca Anadolu Lisesi Öđrencilerinin Ortaçlı Yapı Oluřturmada Dil Eđitimi Geçmiřlerine Bağlı Sözdizimsel Tercihleri	1
Yrd. Doç. Dr. M. Sani ADIGÜZEL Yabancılara Türkçe Öđretimi ve Herbert Jansky'nin "LEHRBUCH DER TÜRKİSCHEN SPRACHE" Adlı Eserindeki Türkçe Kelime Kadrosu	8
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAHAR Biyoloji Eđitiminde Kavram Haritalarının Kullanımı	25
Yrd. Doç. Dr. Mustafa DOđAN Exploring The Comparative Advantages and Disadvantages of Questionnaires and Interviews; Making Reference to Recent Research Studies in the Educational Field	41
Yrd. Doç. Dr. Erdal TOPRAKÇI Okul Müdürlerinin Planlama Yeterlilięi	57
Öđr. Gör. Emin YIđIT Küreselleřme, Toplumsal Yařam ve Kültür	68
Arř. Gör. Fatma SUSAR İlköğretimde Türkçe Derslerinde Öđrenci Boyutunda Karşılaşılan Sorunlar ve Bu Sorunların Öğretmen Başarisına Etkileri	86
Arř. Gör. Yavuz KARTALLIOđLU Tonyukuk Yazıtının Kelime Dünyası	106
Arř. Gör. Uğur BAřLANTI Quantitative Analysis of a Secondary School Science Textbook for Scientific Iteracy Themes	117
Dergi Yayın ve Yazım Esasları Yörnergesi	125

EĞİTİM VE BİLİM

Dünya uygarlığı, sonsuz bilinmeyenli evrenin bir küçük bölgesinde bildikleri ile emeklemekte ancak, içinde yaşadığı gelişmişlik düzeyinin sınırlarının ötesine geçme çabasını da giderek artırmaktadır. Bu artış bilim evrenine her an yeni katkılar getirmektedir. Bilimsel bulguların inovasyon yoluyla teknolojiye dönüşümü ise, daha da hızlanmıştır.

Oysa ülkemizde geri kalmışlık **“canlılığın işlevsel yeterlikleri”** çevresinde, dogmalardan kurulu, aşılmaz engeller oluşturmaktadır. Aslında zigot’un işlevsel gücü, insanoğlunun canlılığına D’Arcy Thompson’un **“büyüklük işleve tabidir”** sözünü kanıtlarcasına sınırsız üretim nitelik ve niceliği ilişirmiştir.

Kuşkusuz Benjamin Bloom’un belirttiği gibi **“yetenek eşittir kabiliyet artı bilgi”**dir. Gelişmiş ülkeler insanları ile aynı düzeyde kabiliyet sahibi olan Türk insanı, onlarla aynı düzeyde bilgiye ve bilgiyi teknolojiye dönüştürme yeterliklerine sahip olmadığı için aynı yetenek düzeyini paylaşmaktan da uzak kalmıştır. Bu sebeple kabiliyetsizlikten değil, uygulama düzeyinde bilgisizlikten kaynaklanan yeteneksizliğimiz, yetenekli insanların yarışı önde götürdüğü dünyamızda, geri kalmayı ulusumuz için kader haline getirmiştir.

Dünya uygarlığının, farklı bir geleceğin ilk ışıklarını algılamaya başladığı günümüzde, ulusal egemenliğin temel değişkeninin bilim olduğu gerçeği, bilimsel bir kural olarak belirginleşmektedir. Henri Poincare’in “bir toplumun bilimsel gelişmesi ile insanların zihinsel gelişmesi arasında çok yüksek bir korelasyon vardır” sözü, bu gün “akıllı” olmaya duyduğumuz ihtiyacın temel nedenine dikkati çekmelidir.

Türk Milletinin eşit, özgür ve onurlu insanlar toplumu olması ve uygarlığın çağdaş kriteri olan **İNSANA SAYGI**’nın ulusal davranışlarda gerçekleşmesi; ancak **ÇAĞDAŞ AKIL EVRENİ**’nin bilinenlerin ötesini algılayan ve uygulayan bilimsel yeterliklerine sahip olunması ile olasıdır.

Öyleyse, yüksek yetenekli insanlar toplumu için insanlarımızın, uygun nicelik ve nitelikte davranışlarla donatılması gerekmektedir.

Bu gereklilik ülkemizin eğitim sorununa amaç-araç dengesini içeren çözümler üretilmesi demektir.

Çocuklarımıza; ailede, okulda ve toplumda verdiğimiz örnekler ile öğrettiğimiz davranışların diyetini onların ödemesi büyük bir haksızlıktır. Unutmayalım ki; çocukların benlik tasarımları, çevresinden gelen uyarılarla oluşur. Saygı gören çocuk saygın olur. Oysa, yazılı yoklama yaparken, sıranın üstüne çıkıp öğrencileri gözetleyen öğretmen, onlara kopyacılığı öğrettiğinin farkında değildir.

M.Ö. 400 yılında **“bir olayın sebebini bilmeyi, Pers Kralı olmaya yeğlerim”** diyen Democritos’u hala anlayabilmiş değiliz.

Galile’ye **“dünyanın hareketsiz, güneşin hareketli olduğunu söyleyen kuramı kabul ettim”, “büyüklerimin kararından sonra, yasak edilmiş öğretiye içimden hiç bağlanmadım”** sözlerini kilisenin oylarıyla söyleten Engizisyon zulmü, çağdaş dünyada yerini;

- Bilim oylanmaz, deney ve gözlemlerle doğrulanır.

- Deney hipotezi çürütürse, hipotez hemen terk edilmeli; tümüyle desteklerse, şüpheyi elden bırakmamalıdır.

- Bir hipotezi denemek onu yanlışlamaya çalışmaktır. Uzun süre yanlışlanamayan hipotezlere “bilgi” denir.

- Yeni bir paradigma bilinmeyenleri eskisinden daha iyi çözebilir ama bu, yeni paradigmanın gerçekliğin daha doğru bir yansıması olduğu anlamına gelmez (Henri Poincare)

- Yobazlık, gerçek üzerine tekel kurmaktır. Oysa bilim, sistematik kuşkulanmanın bir başka adıdır.

- Bilimde ilerlemenin en acı tarafı, bu ilerlemelerin her birinin bize, sandığımızdan daha az şey bildiğimizi öğretmesidir (Bertrand Russell) paradigmalarına bırakmıştır.

Sözlerimi, Albert Einstein’in **“yolumuzu aydınlatan, bana durmadan yaşama sevinci ve cesareti veren ülküler; iyilik, güzellik ve doğruluk olmuştur. Aynı inançları paylaştığım insanlarla birlik olduğumu duymasam, sanat alanında, bilim araştırmalarında hiç bir zaman ulaşamayacak bir amaca yönelmesem, hayat bana bomboş gelebilirdi”** sözlerini tekrarlayarak ve Türk Milli Eğitimini ulusumuzu çağdaş uygarlığa ulaştıracak bir düzeye getirme çabalarını takdir ve teşekkürle karşıladığımı belirterek bitiriyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. H. Nihat Bilgen
Rektör

SUNUŞ

Saygıdeğer okuyucular,

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, kurulduğu 1992 yılından bu yana büyük bir gelişme göstermiştir. Geçtiğimiz bu noktada büyük emeği olan üniversitemizin kurucusu yüce insan İzzet Baysal'ı rahmetle anıyor, ailesine şükranlarımı sunuyorum.

Üniversitenin kuruluşunda emeği geçen Eğitim Fakültesi akademik ve idari personelin katkılarını da özellikle belirtmek isterim. Eğitim Fakültesi, Üniversitenin kuruluşundaki büyük ve anlamlı katkılarının yanı sıra özellikle bilimsel çalışmaları ile de kendisini göstermiştir. 1992'de 2 öğretim üyesi, 35 öğretim görevlisi ile eğitim-öğretime başlayan Eğitim Fakültesi, bugün 53 Eğitim Fakültesi arasında ilk 10'a girme başarısını göstermiştir. X. Eğitim Bilimleri Kongresi'ni başarı ile organize eden Fakültemiz, bu dergiyi çıkartarak bir ilke daha imza atmıştır. Bilindiği gibi Fakültenin eğitim-öğretim faaliyetlerinin yanı sıra, bir diğer sorumluluğu da akademik faaliyetler göstermesidir. Çağımız da bilimsel gelişmeler baş döndürücü bir hız kazanmıştır. Türkiye ve dünyadaki çalışmaları takip eden Eğitim Fakültemizin değerli bilim kadrosu araştırmaları ile gelişen bilin dünyası içinde yer almak hususunda iddialıdır. Eğitim Fakültesi Dergisi'nin çıkışı bu yönde gerçekleştirilmiş büyük aşamadır. Takdir edilir ki bir ilke imza atmak bir işi başlatmak önemlidir. Dekanlık görevim sırasında değerli arkadaşlarımızla başlattığımız faaliyetler bugün meyvesini vermiştir. Derginin çıkışında desteğini bizden esirgemeyen Sayın Rektörüm Prof. Dr. Nihat BİLGİN'e teşekkür ediyorum.

Derginin çıkarılması yolunda çalışan ve zaman ayıran yazı kurulunun değerli üyeler Prof. Raif GÜLCAN'a, Yrd. Doç. Dr. Uğur ALPAGUT'a, Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAHAR'a, Yrd. Doç. Dr. Mehtap ÇAKAN'a, Yrd. Doç. Dr. Gülşen Bağcı KILIÇ'a, Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARI'ya ve Yrd. Doç. Dr. Sadık YÖNDEM'e bilim dünyasına güzel bir eser kazandırdıkları için kutluyorum. Çalışan, bilim üreten, çağdaş, gönülleri sevgi dolu böyle bir kadronun arasında olmaktan dolayı kıvanç duyduğumu da belirtmek isterim.

Daha nice başarılarla imza atmak dileğiyle sevgiler, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Yaşar AKBIYIK